

Halál – élet

Időpont: Húsvét utáni 1. vasárnap, 1962. április 29. [Helyszín: Győr–Öregtemplom]

Alapige: II. Kor. 4:10-14.

Mindenkor testiünkben hordozzuk az Úr Jézus halálát, hogy a Jézusnak élete is látható legyen a mi testiünkben. Mert mi, a kik élünk, mindenkor halálra adatunk a Jézusért, hogy a Jézus élete is látható legyen a mi halandó testiünkben. Azért a halál mi bennünk munkálkodik, az élet pedig ti bennetek. Mivelhogy pedig a hitnek mi bennünk is ugyanaz a lelke van meg, a mint írva van: Hittem és azért szóltam; hiszünk mi is, és azért szólunk; Tudván, hogy a ki feltámasztotta az Úr Jézust, Jézus által minket is feltámaszt, és veletek együtt előállít.

Húsvét ünnepének nagy kérdése a halál és élet kérdése. Jól figyeljük meg a sorrendet: nem az élet és halál, hanem a halál és élet kérdése. Ez volt a húsvét történeti sorrendje is. Az írás szerint Jézus meghalt és feltámadott, nem pedig azon van a hangsúly, hogy Jézus élt és meghalt.

A húsvéti esemény nem csupán önmagában álló esemény. A húsvét után való első vasárnapnak is az a nagy kérdése ami a húsvété: a halál és az élet kérdése. Azonban most nem Jézus Krisztus haláláról és életéről van elsősorban szó, hanem a mi halálunkról és életünkéről. Pál apostol úgy látja, hogy a kettő összefügg egymással, mégpedig nem csupán úgy, hogy Jézus Krisztus halála és feltámadása hasonlatul, vagy erkölcsi tanításul szolgáló példája halálunknak és életünknek. Ennél sokkal szorosabb, szervi és elvi összefüggésben van egymással Jézus Krisztus halála és élete, s a mi halálunk és életünk. Az a szép ének (288. számú), mit énekeltünk, az is azzal kezdődik, hogy e kettő összekapcsolódik benne: Krisztus halála és az én halálom, az Ő élete és az én életem.

Ez az íge is összekapcsolja a kettőt. Figyeljünk azonban jól, ez az összefüggés Pál apostol látása szerint nem valami tőlünk független összefüggés, hanem valami olyan, amelyben valami titokzatos módon részt kell vennie az embernek is. Jézus Krisztus – most mint emberről beszélek – vállalta ezt az összefüggést emberi testben, hogy az Ő halála a mi halálunkkal van kapcsolatban, mert meghalt bűneinkért. Feltámadása is összefügg a mi életünkkel, mert a mi megelevenítésünkre támadt fel.

Ha már most ezt a nehéz teológiai kérdést fel akarjuk váltani gyakorlati keresztyén életünk aprópénzére, elénk áll a döntő jelentőségű kérdés: vajon én vállalom-e azt, amit Jézus Krisztus vállalt? Ő vállalta az én halálomat érettem és helyettem, hogy nekem életem legyen, vállalom-e én az Ő halálát és életét Őérette az én halandó testemben? Mert erről van ebben az igében szó,

mikor azt mondja a 10. versben: "Mindenkör testünkben hordozzuk az Úr Jézus halálát, hogy a Jézusnak élete is látható legyen a mi halandó testünkben."

Próbáljuk most megközelíteni a vállalásnak, döntésnek ezt a kérdését és rögtön az bontakozik ki előttünk, hogy az első felszólítása ennek az igének:

1./ Vállald Jézusért a halál kockázatát!

A 11. versben Pál apostol azt mondja: "Mert mi, akik élünk, mindenkor halálra adatunk a Jézusért..." Figyeljünk a fogalmazásra: "halálra adatunk". Ez a szenvedő mondatszerkezet azt akarja megértetni velünk, hogy itt tulajdonképpen nem arról van szó, hogy én elindulok egy magam választotta úton, hanem arról, hogy valami történik velem. Legfeljebb szenvedőlegesen vehetünk részt benne az életben, tehát én benne vagyok az eseményben, de nem én vagyok sorsomnak irányítója. Pál az első versekben világosan megmondja, mit ért ő a "halálra adatunk" alatt, hogy a halált, amit Jézusért nekünk e világ szánt, azt nekünk vállalnunk kell. Egyszerűbb megfogalmazásban: vállalod-e Jézusért azt a halálos kockázatot, ami Jézus követésével, a keresztyén élettel együtt jár?

Pál vállalta. Világossá vált előtte, hogy vállalnia kell mindenkinek, aki szeretné, hogy Jézus is vállalja érette azt, amit ő nem vállalhatott.

Pál élhetett volna nyugodtan, békésen, ha nem lett volna keresztyén! Mivel keresztyén lett, élete többé nem volt nyugodt, békés és kényelmes élet. Krisztus követése nélkül Pál apostol felfelé ívelő pályán, nyílegyenesen befutott volna a papi tanács tagjai közé. A nép politikai, vagy az egyház vezérei között lett volna helye, hatalmas tanító, akinek lábai előtt a zsinagógában ülnek a zsidók a világ minden részéből és ihletett ajkáról hallgatják az Istenről szóló felejthetetlen fejtegetéseit. Meglett volna anyagi megélhetése, kényelmes élete is, boldog családi körben talán. Ez mind semmivé lett, dugába dőlt abban a pillanatban, mikor ő Krisztus útján elindult. Ettől kezdve – bocsánat a kifejezésért – hontalan bitang lett, akinek se hazája, se otthona, űzött vadként jár és sehol nincsen békessége, mert mindenütt leselkednek rá. Pál ezt a helyzetet Krisztussal együtt vállalta. Láta, ha nem vállalja, akkor nem kell vállalnia ezt a helyzetet és sorsot sem. Ő azonban vállalta és nem bánta meg soha, hogy vállalta. Ő úgy nézett erre a kérdésre, mint ami elkerülhetetlen, elszakíthatatlan összefüggésben van Jézus Krisztussal és követésével.

Pál apostol tudja, hogy a keresztyén élet, ha békesség is, – mert csodálatos, elvehetetlen békesség – ugyanakkor valami rettenetes harc is. Keresztyénnek lenni nem azt jelenti, hogy életem hajója bevez valami biztos téli kikötőbe, ahol hullámok nem csapdossák, hol szélvihar nem zúg, nem fenyegeti semmiféle zátony romlással a hajót. Nem ez a keresztyén élet. A

keresztyén életben ki kell bontani a vitorlát, nem törődve azzal, kint vihar dül-e, vagy sötét felhők tornyosulnak az égen, villámok cikáznak-e, vágnak bele mennykövek a vízbe, kibontott vitorlával ki kell futni a viharos tengerre és evezni, menni akkor is, ha mindig szembe fú is a szél.

A keresztyén élet azt jelenti, az ember belekerül a halálzónába. Olyan ez, mint mikor háborúban a civil behívót kap és rajvonalba viszik. Otthon élhetett volna békességben, járhatott volna barázdában ökrei, vagy lovai, esetleg vetőgép után. Ha íróasztal mellé ültette sorsa, aktákat intéz kényelmes nyugalomban. Ha pedig iparos, műhelyében dolgozik, örömmel figyeli, hogyan formálódik keze alatt a mű, amit alkotni akar. ... De ez már mind a múlté. Egy egyszerű papíros jött, s annak engedelmeskedni kellett. Ki kellett menni a halálzónába, ahol füle mellett golyók füttyülnek, srapsellek hullanak, a halál két kézre fogott kaszával vág rendet jobbra és balra körülötte, s neki vállalni kell ezt.

Pál látása szerint is a keresztyén élet kockázatos vállalkozás. Mert mikor valaki Krisztus követésére elindul, elindul ellene az ősellenség is és annak mozgósított hadserege. Mozdósít ellene egy sereg embert, akikkel eddig békességben élt, most felszisszennek, mintha tyúkszemükre tapostak volna, mert úgy érzik, azok megváltozott élete ítélet az ő meg nem változott életük felett.

Harc a keresztyén élet, még Isten népével, a vallás embereivel is. Oh, Pál apostolnak mennyit kellett szenvedni azoktól, akik magukat Isten népének tartották! Ezek az emberek úgy néztek rá, mint túlzóra, akinek elment az esze, aki nem képvisel józan vallásosságot, kinek hite mindenféle vallási spekulációba bonyolódik bele. Pál vállalta ezt, sőt, úgy nézett rá, mint Krisztus követésének igazolására, keresztyénsége hitelesítő pecsétjére. Ha ez a világ nem üldözi, jobban megijedt volna, mint a világnak mindenféle üldöztetésétől, mert ez azt jelentette volna, hogy akklimatizálódott a világhoz, lealkudott keresztyénségéből, szalonképessé tette, s ezzel megtagadta volna Krisztust. Az a tény, hogy halálra adatott minden napon, ez hitelesítő pecsétet jelentett keresztyénségén. Maga az Úr mondta: engem gyűlöl ez a világ, titeket is gyűlölni fog!

Mondd testvérem! Vajon húsvétnak ezt a következményét vállalod-e? Vállalod-e, hogy Jézus Krisztusért a halál kockázatának területén élj? Nem úgy nézel-e erre, mint aki mártírkoszorút visz a fején, nem kezdesz-e el elkeseredve, vagy büszkélkedve beszélni arról, hogy mennyi hátratételt kell szenvedned Jézus Krisztusért? Természetesnek, magától értetődőnek tartod-e, s úgy nézel-e rá, mint Krisztushoz való tartozásnak szent, hitelesítő pecsétjére? Ez az első vállalás amire felszólít minket az ige.

2./ Vállald Jézusért a mindennapi "halálba adás" harcát!

A 12. vers első részében azt mondja az apostol: "Azért a halál mibennünk munkálkodik..." Első pillanatban olyan természetes igazság ez, hogy jóformán kár is megemlíteni, hisz nyilvánvalóan látjuk, hogy a halál bennünk munkálkodik. Ahogyan múlnak felettünk esztendőök, évtizedek, egyre jobban meglátszik a halál munkája halandó testünkön. Arcunk megráncosodik, szemünk nem lát már olyan messzire, fülünk nem fogja a pianisszimó hangokat, hajunk kihull, hátunk meggörnyed, hangunk csengése elmúlik, s lassan-lassan érünk a koporsó és temető számára. A halál bennünk munkálkodik, akár akarjuk, akár nem.

Mikor Pál azt mondja: a halál bennünk munkálkodik, nem az ember halandó, elkopó jellegére gondol, hanem arra, hogy valami munkálkodik a halálból bennünk, de úgy, hogy amíg az előbbiben nem volt önkéntes részünk, addig ezt a halált mi magunk munkáljuk halandó testünkben. Hogy ezt jobban megértsük, olvassuk hozzá a római levél 6. részének 6. és 11. versét. "Tudván azt, hogy a mi ó emberünk övele megfeszítettett, hogy megerőtlenüljön bennünk a bűnnek teste, hogy aztán ne szolgáljunk a bűnnek." A 11. vers pedig így szól: "Ezenképpen gondoljátok ti is, hogy meghaltatok a bűnnek, de éltek az Istennek a mi Urunk Jézus Krisztusban." Az emberben belül élet-halál harc folyik: az ó ember és az új ember harca, – úgy is mondhatjuk – a régi bűnös, meg a Krisztusban feltámadt új élet között. Ezt a harcot nekem vállalnom kell, mégpedig halálosan komolyan!

Mikor Luther a Kis Kátéban a keresztségről ír, azt mondja: az ó embert meg kell öldökölni. Azt a kifejezést használja hozzá: a keresztség vizébe ó emberünket napról-napra, újra és újra víz alá kell fojtani, hogy meghaljon. Ezt nekünk halálosan, véresen komolyan kell vennünk. Nyilván azért kell ó emberünket minden nap halálra adni, mert nagyon nehezen hal meg. Nem is hal meg egészen addig, amíg meg nem halunk.

Pál sem úgy mondja, hogy meghal az ó ember, úgy fejezi ki magát, megerőtlenül a bűnnek teste. Azok az öldöklő csapások, amiket ó emberünkre mérünk, s újra meg újra, valahányszor csak kidugja fejét, alá nyomjuk a keresztség vizébe, csak megerőtlenítik. Csodálatos módon erőtlenedik meg. Nem önmagában, megerőtlenedik azáltal, hogy mi szüntelenül arra gondolunk, hogy én pedig meghaltam a bűnnek!

Mondd testvérem! Vállalod-e ezt a harcot? Vállalod-e azt, hogy tested Jézus Krisztussal együtt megfeszítettett Krisztusban? Tudod-e mondani ó emberednek és feltörekvő, rajtad újra és újra erőt vevő bűneidnek: nincs jogod élni, meghaltál Krisztussal együtt, belefűtél Jézus Krisztus éretted kiontott drága vérébe! Én is meghaltam számodra! Nem volt igazán húsvétja annak, aki ezt a mindennapi halálba adás harcát nem vállalja. Nem a mi erkölcsi tökéletesedésünkért, nem a világ, s az emberek előtt való hírnevünkért, nem becsületünk nagyságáért, hanem Jézusért!

3./ Vállald Jézusért a Jézus életét!

A felolvasott szentírási szakaszból tudatosan kihagytam két mondatot. Mind a két mondat majdnem szóról-szóra ugyanaz. A 10. vers második részében azt olvassuk: "Jézus Krisztus élete is láthatóvá legyen testünkben." A 11. vers második fele is ezt mondja: "Jézus Krisztus élete is látható legyen a mi halandó testünkben." Pál tehát úgy látja, hogy Jézus életét vállalni kell. Ez több, mint Krisztus követése, több, mint az, hogy egész életem folyamán Őrá nézek, nyomdokaiba lépek, Őt követem, Ő van benne gondolataimban. Itt Pál apostol többre gondol, mint Jézus illetően való követésére. Ugyanis, mikor én Jézust követem, akkor Jézus énrajtam kívül van. Igaz, hogy egész szoroson vagyok mellette: ahova Ő lép, lábnyomába én is belelépek, lépése szerint járok, de mégiscsak kívülem van, s úgy követem Őt. Amiről Pál itt beszél, annak nem egy kívülálló Krisztussal van kapcsolata, hanem a bennünk lévő Krisztussal. Nem arról van tehát szó, hogy én cselekszem valamit, Jézus Krisztus példája, mintája szerint, hanem arról, hogy Jézus Krisztus cselekszik énbennem. Szemem úgy néz, mint ahogy Ő nézne, kezem úgy simogat, ahogyan Ő simogatna, vagy úgy üt, ahogyan Ő ütne. Lábam oda megy, ahova Ő menne, Ő dolgozik bennem belülről. Érzed-e, milyen szoros kapcsolatban van ez az apostolnak a galáciabeliekhez írt levél 2. fejezetének 20. versében található kijelentésével: élek többé nem én, él bennem a Krisztus! Így válik láthatóvá a mi testünkben Jézus Krisztus élete.

Testvérem! Ez a világ azután sóvárog, amiről Pál a római levélben is ír, hogy az egész teremtett világ sóvárogva várja Isten fiainak megjelenését, akikben láthatóvá, érzékelhetővé válik Jézus Krisztus. Jézus élt, meghalt, feltámadott. Feltámadása után látszólag elkerült az emberi érzékszervek hatóköréből, de megjelent testben. Hallani, látni lehetett Őt, kezén, lábán, oldalában ott voltak a sebek helyei. Lelki testben ugyan, de láthatóvá vált Jézus. Mikor az egyház megalakult a Jézus Krisztus által küldött Szentlélek munkája nyomán, erről az egyházzól azt mondja Pál, hogy az a Jézus Krisztus teste. Nem valami, úgy is mondhatjuk valaki, akiben Jézus Krisztus érzékelhetővé, láthatóvá vált e földön. Ebbe a sorba tartozik bele az egyes keresztyén ember is, akiben Jézus Krisztus élete látható kell, hogy legyen.

Vállalod-e testvérem ezt? Mert ha nem vállalod, akkor neked nem volt igazi húsvétod.

4./ Vállald Jézusért a bizonyágtételt!

Ennek az igének befejező szakasza azt mondja a 12. vers második részében: "... az élet pedig tibennetek", a 14. versben pedig: "Tudván, hogy aki feltámasztotta az Úr Jézust, Jézus által minket is feltámaszt és veletek együtt előállít." Ez a "veletek együtt" szabja meg a keresztyén életnek a mikéntjét. A keresztyén ember nem elégedhetik meg azzal, hogy Krisztus meghalt,

vele együtt én is keresztre feszítettem, feltámadott, vele együtt én is feltámadtam és új életet élek. Pál apostol nem tudta ezt a Krisztussal való belső azonosulását magának megtartani. Szeretné megosztani az egész világgal. Maga ez a keresztyén élet is folytatja ezt a missziót, melyben Krisztus láthatóvá, hallhatóvá válik a halandó testben. Azért fejezi ki magát így az apostol, hogy a halál mibennünk munkálkodik, az élet pedig tibennetek. Tehát ó emberünknek mindennapi halálra adása tibennetek az életet munkálja.

Pál apostol azonban azt is látja, hogy nem elég az élet bizonyágtétele. Az élet logikájához tartozik hozzá az is, hogy először a Krisztus életének a mi testünkben is látható voltáról, az élet bizonyágtételéről beszél, s azután fűzi hozzá: kell a szó bizonyágtétele is. Nekünk nem szabad hallgatni Jézus Krisztusról, beszélni kell Róla, de nem kötelességből. Pál azt mondja: "hittem, azért szóltam". Hiszünk mi is, azért kell szólnunk Jézus Krisztusról. A hitet nem lehet elrejtteni, különben úgy járunk, mint a véka alá rejtett gyertya fénye. Menthetetlenül elalszik, mihelyt elfogy a véka sötétségében levő oxigén. Ezért vállalni kell a Róla való bizonyágtételt is. Nem erőltetéssel, nem ellenszenves, rámenős módszerrel, természetesen, magától értetődően, mint Jézusnál és Pálnál, Isten minden igaz gyermekénél olyan természetesen, szívünk mélyéből és teljességéből szóljon a száj. Nem kell hozzá semmiféle erőszakos fordulat, hogy erről beszélgessek másokkal is.

Vallod-e ezt te is Krisztusért?

Hadd fejezzem be az igehirdetést azzal, amivel kezdtem: Jézus Krisztus vállalta a halált, életet énérettem, nem lehet, hogy mást feleljek rá: vállalnom kell a halált és az életet nekem is az én Uram Krisztusomért. Ámen.